

Dokument type

Veileder

Dato

2010-06-10

Rev. 2011-06-01

Rev. 2012-03-07

Rev. 2013-06-24

Rev. 2015-04-13

Ruter

SKOLESKYSS AKERSHUS VEILEDER GRUNNSKOLE

Ansvarlig Siri Rolland/Linn Ekdal-Gomes

INNHold

1.	KORT SAMMENDRAG AV RUTINER OG REGELVERK	3
2.	ÅRSHJULET.....	5
3.	GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKOLESKYSSAKER	6
4.	RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT FRA AVSTAND	7
5.	MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS	10
6.	SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI	12
7.	DELT BOSTED	14
8.	SKOLEGANG VED ANNEN SKOLE ENN NÆRSKOLEN.....	16
9.	MIDLERTIDIG BOSTED	18
10.	SKYSSRETT FOR VOKSNE ELEVER I GRUNNSKOLEN.....	19
11.	MIDLERTIDIG REISEBEVIS.....	20
12.	BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL (EGENTRANSPORT)	20
13.	ØKONOMISK ANSVAR FOR SKYSS.....	22
14.	ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS.....	23
15.	KONTAKTINFORMASJON	24

1. KORT SAMMENDRAG AV RUTINER OG REGELVERK

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Før nytt skoleår skal skolen/kommunen gjøre følgende:

- Kontrollere at opplysninger på mottatt liste fra Safir Data AS over elever som skal ha skolebillett er riktig, både i henhold til elevens navn, fødselsnummer, adresse, skoletilhørighet, klassetrinn og type (avstand over 4 km = A, avstand for 1 klasse = A1, medisinsk =M, særlig farlig eller vanskelig skolevei under avstandskravene = T, delt bosted = D).
- Slette elever som har sluttet/flyttet
- Påføre nye elever som skal ha skolebillett dersom:
  - Skyss gjelder mellom folkeregistrert adresse og skolen og avstanden er over 4(2) km og eleven kan benytte kollektivtransport til/fra skolen
  - Eleven tidligere har mottatt vedtak om skyss som fortsatt er gyldig(medisinsk eller delt bosted), men mangler på listen.
- Vurdere hvorvidt nye elever og elever som tidligere har hatt spesialskyss har behov for dette neste skoleår ut i fra medisinske behov, manglende kollektivtilbud og /eller gangavstand til holdeplass. Vurderingen av funksjonsfriske elever skal gjøres ut i fra de krav som stilles til reisetid og gangavstand for elevens alderstrinn
- Legge inn riktig data om elever med behov for spesialskyss i Skoleweb(elever som kan benytte kollektivtransport føres opp på listen over elever som skal ha skolebillett jf. over).

For elever med innvilget vinterskyss sendes elevlisten som bestilling av skoleskolebilletter før skyssrettigheten trer i kraft på høsten. Kortene samles inn og returneres til Safir Data As når skyssrettigheten opphører på våren. **Kommunene blir belastet for refusjon etter persontakst så lenge kortene er ute.**

RUTINER FOR NYE SAKER (I LØPET AV SKOLEÅRET)

Nye saker der det kan sendes søknad om skolebillett direkte til Safir Data As er:

- For nye elever når skyss gjelder mellom folkeregistrert adresse og skolen, avstanden er over 4(2)km og eleven kan benytte kollektivtransport på reisen. Dette gjelder også for skolegang ved annen skole enn nærskolen dersom det ikke er stilt vilkår om at foresatte selv må dekke utgifter til skoleskyss.

Nye saker der det kan legges inn søknad om spesialskyss direkte i skoleweb er:

- Når skyss gjelder mellom skolen og folkeregistrert adresse, avstanden er over 4(2)km og skolen/kommunen ikke er i tvil om at det ikke finnes kollektivtransport eleven kan benytte til/fra skolen eller gangavstanden til/fra holdeplass overstiger 2(1)km.
- Når skyss gjelder mellom skolen og den andre foresattes adresse(ved delt bosted 50750, avstanden er over 4(2)km og skolen/kommunen ikke er i tvil om at det ikke finnes kollektivtransport eleven kan benytte til/fra skolen eller gangavstanden til/fra holdeplass overstiger 2(1)km.
- Når det gjennom legeerklæring er dokumentert at eleven har behov for spesialskyss til/fra skole grunnet fast/midlertidig funksjonshemmingen, skade, eller sykdom. Dette gjelder også funksjonshemmede elever som går på annen skole enn nærskolen(spesialscole)

Øvrige søknader skal **alltid** sendes til Ruter As

Søknader om skoleskyss skal alltid inneholde opplysninger om elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn. Ved søknader som gjelder medisinsk behov for skyss, delt bosted, midlertidig bosted, skolegang ved annen skole enn nærskolen, søknader om egentransport osv, skal det sendes inn ytterligere dokumentasjon. Se egne kapitler om hvilke krav som stilles til dokumentasjon i de enkelte tilfeller.

KORT OM LOV- OG REGELVERK

Rettighet til skyss

De mest sentrale paragrafene i opplæringsloven i forhold til skoleskyss er:

- § 7-1 gir elever med mer enn 2 km (1. klasse) eller 4 km (2. – 10. klasse) mellom hjem og skole, etter korteste farbare vei, har rett til gratis skoleskyss.
- § 7-1 gir elever med særlig farlig eller vanskelig skolevei rett til gratis skoleskyss uavhengig av avstand.
- § 7-3 gir elever som har et medisinsk behov for skoleskyss rett til slik skyss uavhengig av avstand.
- § 7-4 gir elever rett til nødvendig reisefølge og nødvendig tilsyn når det er ventetid før undervisningen tar til eller etter at den er slutt.
- § 8-1 fastsetter at elevene har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til.
- § 13-4 avklarer at kommunen er ansvarlig for skyss i saker som gjelder skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei under avstandsgrensene. Kommunen har også ansvar for å oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for grunnskoleelever. For øvrig har fylkeskommunen (i Akershus delegert til Ruter As) ansvar for skyss av grunnskoleelever.
- § 13-4 fastsetter at kommunen skal betale refusjon etter persontakst for elever som skysses av fylkeskommunen.
- § 4A-7 gir voksne som ikke har fullført grunnskolen rett til skyss etter bestemmelsene i §§ 7-1 og 7-3 når de får grunnskoleopplæring etter kapittel 4A

Etter loven gjelder retten til skyss reiser mellom hjem og opplæringssted. Reise mellom ulike opplæringssteder i skoletiden må kommunen eller skolen selv besørge.

Vedtaksmyndighet

Av lovverket framgår at det er kommunen som skal fatte vedtak i saker som gjelder:

- Grunnskoleelever og voksne som har rett til skyss etter reglene i § 7-1 om særlig farlig eller vanskelig skolevei dersom avstanden er kortere enn grensen på 4 (2) km), uavhengig av om skolen er privat eller offentlig
- Elever som har rett til reisefølge etter § 7-4
- Elever som har rett til tilsyn før/etter skoletid etter § 7-4

Fylkeskommunen er vedtaksmyndighet i alle andre skoleskyssaker. Akershus fylkeskommune har delegert sin vedtaksmyndighet til Ruter As.

Nærmere om SFO og leksehjelp

SFO er ikke en del av grunnskoleopplæringen, men er å anse som en fritidsaktivitet. Retten til skyss er knyttet til retten til opplæring. SFO gir derfor i utgangspunktet ikke rett til gratis skoleskyss. Elever med funksjonshemming eller med midlertidig skade eller sykdom har likevel rett til skyss til og fra SFO i skoleåret, jf. opplæringsloven § 7-3. Ansvar for skyss for disse elevene følger vanlige regler etter opplæringsloven § 13-4. Elevene har likevel rett på skyss de dagene de ikke benytter seg av SFO. Loven er ikke til hinder for at kommunen selv dekker skyss for friske elever i forbindelse med SFO.

I likhet med SFO regnes også leksehjelp som et frivillig tilbud etter loven. Leksehjelp gir ikke rett til gratis skoleskyss, heller ikke for funksjonshemmede elever og elever med midlertidig skade eller sykdom.

REGLER FASTSATT I FYLKESKOMMUNENS RETNINGSLINJER

Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss for grunnskolen (vedtatt i fylkestinget 8. juni 2002) fastsetter nærmere regler for hva som regnes som en akseptabel skolereise (maksimal reisetid og akseptabel gangavstand til holdeplass/oppsamlingsplass), samt dokumentasjonskrav i ulike saker osv.

AVKLARINGER FRA UTDANNINGSDIREKTORATET

Utdanningsdirektoratet avklarer i diverse rundskriv hvorledes opplæringslovens regler skal tolkes.. Det mest sentrale rundskrivet med hensyn til skoleskyss er Udir-3-2009 "Særlege problemstillinger i samband med retten til skyss"

2. ÅRSHJULET

Følgende datoer utgjør frister i løpet av året når det gjelder skoleskyss:

Dato:	Frist for:	Ansvar:
1. februar	Innrapportering av skyssbehovet for kommende skoleår. Skoletider.	Kommunene
1. mai	Endrede tider i forbindelse med skoleslutt i juni	Skolene
1. juni	Utsending av lister over skyssberettigede elever	Safir Data AS
15. juni	Tilbakemelding på skysslister for kommende skoleår	Skolene
20. juni	Registrering i Skoleweb av spesialskyss elever neste skoleår	Skolene
Uke 27/28	Utsending av rutetider for skolebusser fra skolestart	Ruter As
Ca. 10 dager før skolestart	Rutetabeller for skolebusser er søkbare på www.ruter.no	Ruter As
10. august	Utsending av skolebilletter til skolene	Safir Data AS
Uke 41	Revisjon av tider for skolebusser	Ruter As
1. november	Endrede tider i forbindelse med skoleslutt før jul	Skolene

3. GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKOLESKYSSAKER

Lover, forskrifter og retningslinjer fastsetter en del grunnleggende forhold for vurdering av retten til gratis skoleskyss. Disse omtales her, og gjelder for alle typer skoleskyssaker som omtales videre i dokumentet.

Bosted

Som hjem eller bosted regnes vanligvis elevens folkeregistrerte adresse. Det er denne adressen som fastsetter hvilken skole som er å betrakte som elevens nærscole.

Det er den kommunen elevens folkeregistrerte adresse ligger i som skal betale refusjon etter persontakst for fylkeskommunens transport av eleven i henhold til opplæringsloven § 13-4.

Enkelte elever bor på andre adresser enn den folkeregistrerte, enten på grunn av midlertidig behov for annet bosted eller eleven bor på to adresser (delt bosted). Se egne kapitler om dette.

Akseptabel skolereise

Akershus fylkeskommune har gjennom retningslinjene fastsatt hva som skal regnes som akseptabel skolereise for elever i Akershus.

For skyssberettigede elever fastsetter retningslinjene følgende som akseptabel gangavstand til/fra holdeplass for kollektivtransport eller oppsamlingsplass for spesialskyss:

- 1 km for elever i 1. klasse
- 2 km for elever i 2. – 10. klasse

Akseptabel gangavstand kan vurderes særskilt dersom topografiske eller klimatiske forhold tilsier dette.

Videre har retningslinjene regler om veiledende maksimal reisetid for elever i Akershus:

- 45 minutter hver vei for elever i 1. – 3. klasse
- 60 minutter hver vei for elever i 4. – 6. klasse
- 75 minutter hver vei for elever i 7. – 10. klasse

I beregningen av reisetid skal hele reisen tas med. Det er dermed den totale reisetiden (inklusive gangtid og ventetid) som eleven bruker fra han/hun reiser hjemmefra og til opplæringen starter, og fra opplæringen er slutt til eleven er hjemme etter skoletid, som skal legges til grunn. Som tidspunkt for når opplæringen tar til og slutter fastsetter Akershus fylkeskommunale retningslinjer at det er skolens ordinære start- og sluttider som skal legges til grunn, ikke den enkelte elevs individuelle timeplan.

Merk:

- Den angitte maksimale reisetid er veiledende og ikke en absolutt grense.
- Reise- og ventetiden gjelder ikke for elever på delt bosted de dager eleven ikke går på nærskolen.
- reise- og ventetiden gjelder ikke for elever som velger å gå på en annen skole enn nærskolen.

Klagemulighet

Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Denne lovens regler for enkeltvedtak gjelder derfor vedtak om skoleskyss. Det betyr at vedtaket kan påklages i henhold til forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker fra det tidspunktet underretningen om vedtaket er nådd fram, jf. forvaltningsloven § 29. Klageorganet er Fylkesmannen i Oslo og Akershus. En eventuell klage sendes inn via Ruter As, som før behandlingen av saken i klageorganet, kan omgjøre vedtaket.

Merk:

Klagesaker som kommer inn etter fristen avvises

4. RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT FRA AVSTAND

REGLER

Elever som har lengre avstand mellom bosted og skole, etter korteste farbare vei, enn de grenser angitt i opplæringsloven § 7-1 har rett til gratis skoleskyss. Opplæringsloven har fastsatt at følgende avstander gir rett til gratis skyss:

1. klasse: 2 km
2. – 10. klasse: 4 km

Fylkeskommunen er ansvarlig for skoleskyss til elever som oppfyller avstandsvilkåret jf. opplæringsloven § 13-4. I Akershus er ansvaret delegert til Ruter As.

Det fremgår av Ot.prp. nr. 46 (1997-98) at skoleveien skal regnes fra dør til dør etter farbar vei. Farbar vei kan være både offentlig og privat vei, gårdsvei, sti osv. så lenge veien er åpen for fri ferdsel til fots. Det er ikke korteste bilvei eller den trasé bussen kjører som skal legges til grunn, men den korteste vei som eleven kan benytte (ikke nødvendigvis den veien eleven velger å benytte) for å gå til og fra skolen som skal legges til grunn ved måling av avstand. Fylkesmannen fastslår at alle strekninger som er tillatt og farbar for gående kan inngå i målingen av avstand.

Kunnskapsdepartementet har avklart at skoleveien skal beregnes som avstanden mellom inngangsdør hjemme og inngangsdør på skolen. Hvis eleven benytter flere inngangsdører på skolen, skal den som ligger lengst unna hjemmet legges til grunn. Med inngangsdør menes dør der man på ene siden er utenfor og på andre siden er inne i en bygning.

Forholdene på skoleveien kan variere med årstid. Dette skal også legges til grunn ved beregning av avstand, og innebærer i praksis at elever kan ha rett til skyss bare deler av året (vinterskyss), for eksempel dersom en skolevei som kun er farbar på barmark.

Fylkesmannen har i noen tilfeller godkjent kortere tråkk og stier som en del av skoleveien.

Merk

På de transportmidler der det forefinnes setebelter **skal** elevene benytte disse

RUTINER I FORBINDELSE MED NYTT SKOLEÅR

- Elever med skolebillett (avstand):

For elever som er innvilget skoleskyss med kollektivtransport (skolebillett) tidligere er det ikke nødvendig å kontrollere avstander mv på nytt for hvert skoleår. Elevene skal framkomme av liste som sendes ut fra Safir Data AS før skoleåret tar til, og skolene/kommunene trenger bare å kontrollere avstanden for de elevene som flyttes opp fra 1. til 2. klasse, og elever som flyttes opp fra barnetrinnet til ungdomstrinnet dersom dette innebærer at skolen ligger på en annen adresse enn tidligere eller dersom det er gjort endringer i skoleveien for elevene som f.eks. at det er bygget en ny gangvei. I tillegg må skolen/kommunen føre på evt. nye elever som vurderes å ha rett til gratis skoleskyss ut fra lovens avstandsregler og slette elever som har sluttet på skolen.

- Elever med spesialskyss (avstand):

For elever som oppfyller lovens avstandsvilkår og som er innvilget skyss gjennom Konsentra as(spesialskyss) på grunn avstand og manglende kollektivtilbud eller for lang gangavstand til holdeplass, må det gjøres en vurdering før hvert skoleår om eleven fortsatt trenger spesialskyss eller om eleven kan reise med kollektivtransport eller gå i stedet. En slik årlig vurdering er nødvendig fordi kollektivtilbudet kan endre seg fra år til år, og fordi hva som regnes som en akseptabel skolereise varierer med elevenes alder (klassetrinn). Dersom vurderingen viser at eleven neste skoleår kan reise kollektivt, føres eleven opp som ny elev på lista over elever som skal ha skolebillett som sendes til Safir Data AS. Har eleven fortsatt behov for spesialskyss registreres dette i Skoleweb og riktig start- og sluttid legges inn. (For elever med spesialskyss på grunn av medisinsk behov gjelder andre regler- se kap.5).

RUTINER FOR NYE SAKER

Skyssrettigheter for elever som tas inn ved skolen pga. flytting til skolens inntaksområde etter at listene fra Safir Data AS er gjennomgått avklares fortløpende gjennom året. For disse elevene må skolen/kommunen vurdere avstand og skysstilbud som grunnlag for søknad om skyss (se nedenfor).

Skolen/kommunen **ikke** har vedtaksmyndighet og kan derav ikke kan avslå søknader om skyss fra nye elever ut fra at avstanden mellom hjem og skole er under 4 (2) km. Forvaltningslovens opplysningsplikt gjør at skolen/kommunen må opplyse foresatte om at avstanden ikke anses å gi rett til gratis skoleskyss, men dette kan ikke formuleres som et vedtak. Dersom foresatte likevel ønsker å søke om gratis skoleskyss, skal søknad om skyss sendes Ruter As til behandling.

For elever som kommer som nye til skolen i løpet av skoleåret, men uten å bytte folkeregistrert adresse, gjelder rutinene for skolegang ved annen skole enn nærskolen (se kap.8). Det samme gjelder elever som har flyttet ut av skolekretsen, men som fortsetter å gå på samme skole som før flyttingen.

- Vurdering av avstand og kollektivtilbud:

Skolen/kommunen selv må vurdere avstanden mellom hjem og skole etter korteste farbare vei ut fra tilgjengelig kartmateriale. For å finne korteste gangavstand kan f.eks. kartsidene på www.ruter.no eller googlemaps.no benyttes som veiledende. Skolen/kommunen må også vurdere om det er mulig å reise kollektivt mellom hjem og skole. Grunnlag for denne vurderingen er ruteopplysningene på www.ruter.no.

Er skolen/kommunen i tvil om avstanden gir rett til gratis skoleskyss, kan Ruter As bes om en kontrollmåling. Dette kan f.eks. være dersom tilgjengelige kartgrunnlag viser en avstand i

nærheten av kravet, eller dersom man er usikker på om kartgrunnlaget har lagt til grunn riktig veivalg.

- Hvis avstandskravet er oppfylt og eleven kan benytte kollektivtransport til/fra skolen:
Skolen/kommunen kan i slike saker sende søknad om skolebillett til Safir Data AS på skjema for ny elev.

Dersom eleven kan reise med kollektivtransport innenfor akseptabel reisetid, men gangavstanden til holdeplass er for lang, har eleven rett til skyss til/fra holdeplass/oppsamlingsplass forutsatt at vilkåret for øvrig er oppfylt. Skolen/kommunen kan i slike tilfeller sende søknad om skyss via Skoleweb. Det må framgå av søknaden at den skyldes lang gangavstand til holdeplass. Konsentra vil i slike saker vurdere om det er mest hensiktsmessig å tilby eleven skyss til/fra holdeplass eller hele skoleveien.

- Avstandskravet er oppfylt, men det er ikke noe kollektivtilbud eleven kan benytte:
Skolen/kommunen kan i slike tilfeller sende søknad om spesialskyss via Skoleweb til Konsentra as.

- Skolen er i tvil om avstandskrav er oppfylt eller i tvil om skysstilbud:

Dersom skolen/kommunen er usikker på retten til skyss eller skysstilbudet for eleven, sendes søknaden til Ruter As som vil foreta eventuell kontrolloppmåling og vurdere skyssmulighetene. Av søknaden må elevens navn, folkeregistrerte adresse, skoletilhørighet og klassetrinn framgå. Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

- Nærmere om vinterskyss

I noen tilfeller innebærer korteste farbare vei bruk av turvei, gårdsvei, eller lignende som ikke brøytes. Dersom avstanden etter denne veien er under 4 (2) km, hender det at avstanden blir overstiger lovens grense på vinteren. I slike tilfeller har eleven rett til gratis skoleskyss i vinterperioden(vinterskyss). Søknad om vinterskyss sendes alltid til Ruter As. Hvorvidt skolen/kommunen skal bestille skolebillett eller spesialskyss vil framgå av vedtaket.

Vedtaket om vinterskyss gjøres normalt gjeldende så lenge føret gjør at korteste farbare vei ikke kan benyttes, eller i perioden 1. november – 1. april hvert år. Dersom snøen kommer før 1. november og/eller blir liggende lenger enn 1. april, kan eleven ha rett til skyss ut over angitt periode. Det er skolen/kommunen som må vurdere om behovet er til stede ut før/etter vinterskyssperioden.

Skolebillettene har ingen tidsbegrensing på dato, så skolen må sørge for å dele ut og samle inn skolebilletter til elever som er innvilget vinterskyss med kollektivtransport hvert år. Bestilling av billetter og retur av billettene til Safir Data AS gjøres i tilknytning til angitte datoer eller etter føreforholdene. Kommunen betaler refusjon etter persontakst (jf. opplæringsloven § 13-4) så lenge skolebillettene ikke er hos Safir Data AS. Bruk av skolebilletten utover angitte dato er å anse som misbruk.

For elever som er innvilget vinterskyss med spesialskyss, avgjøres kommunens refusjon av perioden skyssen har foregått.

5. MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS

REGLER

Opplæringsloven § 7-3 gir elever som har behov for skyss av medisinske årsaker rett til skyss uavhengig av avstand mellom hjem og skole. Som medisinsk behov angir loven funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom.

Ansvaret for skyssen er i henhold til opplæringsloven § 13-4 tillagt fylkeskommunen, i Akershus delegert til Ruter As.

Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss for grunnskolen fastsetter at behovet for skyss må dokumenteres gjennom legeerklæring/spesialisterklæring. Det er ikke tilstrekkelig at eleven har en funksjonshemming, skade eller sykdom. Det kreves at funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen gjør det nødvendig med skoleskyss (prp. 95L, 2009-2010). Det er ikke funksjonshemmingen skaden eller sykdommen som sådan som skal dokumenteres, men at denne tilstanden gjør at eleven har behov for skyss til og fra skolen. Dersom sykdommen eller funksjonshemmingen gjør at eleven har behov for spesialskyss, må dette framgå av legeerklæringen. Hvis ikke har eleven i utgangspunktet bare rett til skolebillett.

Ved midlertidig behov for skyss på grunn av midlertidig skade eller sykdom skal tidsavgrensningen framgå av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har behov for skyss hvert år, men bare i deler av skoleåret (f.eks. dokumentert behov for vinterskyss av medisinske årsaker).

RUTINER FOR NYE SAKER

- Legeerklæring dokumenterer behov for spesialskyss (kan ikke reise kollektivt):

Dersom det framgår av legeerklæringen at eleven har behov for spesialskyss, eller det ikke er tvil om at eleven på grunn av funksjons-/bevegelsehemning eller lignende har behov for spesialskyss, sendes søknad via Skoleweb på vanlig måte. Legeerklæringen skal oversendes samtidig med at søknaden legges inn i Skoleweb. Er legeattest ikke vedlagt vil søknad bli avslått.

For elever som uten tvil har et midlertidig behov for spesialskyss på grunn av skade/sykdom, f.eks. ved benbrudd, kan skolen legge inn søknad i Skoleweb før legeattesten foreligger, men skyssen stoppes etter 3 virkedager dersom legeattest ikke ettersendes.

- Elever som kan reise kollektivt:

For elever som kan reise med kollektivtransport, eller det ikke kan dokumenteres behov for spesialskyss, sendes søknad til Ruter As vedlagt legeerklæring. Av søknaden skal elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn framgå. Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

Merk

Bestillinger av skolebilletter på medisinske grunnlag skal **ikke** sendes direkte til Safir Data.

I enkelte tilfeller endres elevens behov for spesialskyss seg med årene slik at en elev som har hatt behov for spesialskyss blir mer i stand til å benytte kollektivtransport, eller eleven har behov for å trene på å benytte kollektivtransport. I slike tilfeller sendes søknad om skolebillett til Ruter As. Av søknaden må det framgå at eleven allerede er innvilget spesialskyss på medisinsk grunnlag. Det er i disse sakene ikke nødvendig med ny legeerklæring. Avbestilling av spesialskyss på dager eleven skal trene på å bruke buss må meldes til Konsentra as innen kl. 1200 dagen før.

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

- *Elever med skolebillett (medisinsk):*

Dersom en elev tidligere er innvilget skolebillett på medisinsk grunnlag, vil det framgå av vedtaket hvor lenge det er gyldig. Så lenge vedtaket er gyldig er det ikke nødvendig å dokumentere behovet for skyss på nytt for hvert skoleår. Eleven kan i stedet føres opp på lista over elever med rett til skolebillett som sendes til Safir Data AS i forkant av nytt skoleår. Er vedtaket kun er gjort gyldig for en gitt tidsperiode (f.eks. knyttet til kulde), et eller flere konkrete skoleår, eller liknende tidsavgrensinger, må det sendes inn ny søknad om skyss med ny legeerklæring dersom eleven har behov for skyss ut over denne vedtaksperioden.

- *Elever med spesialskyss (medisinsk):*

For elever som tidligere er innvilget spesialskyss på medisinsk grunnlag, og som fortsatt har behov for spesialskyss, legges søknad om skyss inn i Skoleweb på vanlig måte. Husk ny legeattest i de tilfeller der dette er påkrevet.

For elever som tidligere har hatt spesialskyss, men som nå kan reise med kollektivtransport, sendes søknad om skolebillett til Ruter As (se rutiner for nye saker ovenfor).

- *Midlertidig behov for skyss:*

Ved midlertidig behov for skyss på grunn av skade eller liknende, skal tidsavgrensningen fremgå av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har fast behov for skyss, men bare i deler av skoleåret(f.eks. dokumenter behov for vinterskyss). Er ikke legeattesten tidsavgrenset vil saken avvises.

6. SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI

REGLER

Opplæringsloven § 7-1 gir elever rett til gratis skoleskyss dersom skoleveien er særlig farlig eller vanskelig, uavhengig av avstand mellom hjem og skole. Utdanningsdirektoratet slår i Udir-3-2009 "Særlege problemstillinger i samband med retten til skyss" fast at veien må være farlig eller vanskelig ut over det normale for å gi rett til gratis skoleskyss.

Ansvar for elever som har rett til skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei tilligger kommunen dersom avstanden mellom hjem og skole etter korteste farbare vei er kortere enn den avstand som gir rett til gratis skoleskyss (dvs. når avstanden mellom hjem og skole er under 4 (2) km).

Ansvar for forsvarlig skolevei når opplæringslovens avstandskrav er oppfylt tilligger fylkeskommunen, i Akershus delegert til Ruter As (dvs. når avstanden mellom hjem og skole er over 4 (2) km).

Kommunene kan ha retningslinjer om at enkelte veistrekninger er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for alle elever i grunnskolen eller for elever i visse klassetrinn. Disse er kun å regne som veiledende og er ikke tilstrekkelig som vedtaksgrunnlag. Det må alltid gjøres en individuell vurdering for hver enkelt elev, og vurderingen må ta i betraktning den enkelte elevs modenhet og forutsetninger for å takle skolereisen. Selv om retningslinjene tilsier at en strekning er særlig farlig eller vanskelig for elever i 1. – 4. klasse, kan det være elever i f.eks. 5. klasse som ut fra sin modenhet likevel har rett til skyss. Tilsvarende kan det være elever i 4. klasse som er modne nok til å håndtere skoleveien, og dermed ikke har rett til gratis skyss.

RUTINER

- Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er **under** 4 (2) km:

Når skoleveien er kortere skolevei enn 4 (2) km er det kommunen som vurderer og fatter vedtak for den enkelte elev. Kommunens saksbehandling skal følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Kommunen er også ansvarlig for transporten, jf. opplæringsloven § 13-4, og kan enten sørge for transport selv eller be Ruter As stå for transporten. Dersom kommunen ønsker at Ruter As står for transporten, kan det sendes bestilling av skolebilletter fra Safir Data AS eller spesialskyss via Skoleweb. Av bestillingen må det fremgå at transporten gjelder særlig farlig eller vanskelig skolevei under opplæringslovens avstandsregler. Safir Data AS og Konsentra skal i denne type saker kun sende bekreftelse (ikke fatte vedtak).

Elever som er innvilget skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei gjennom kommunalt vedtak vil framgå av listene over elever med rett til skoleskyss som sendes skolene/kommunen i forkant av hvert nytt skoleår. Skolen/kommunen må kontrollere opplysningene om eleven og at det er merket av for "T" i kolonnen for Type.

- Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er **over** 4 (2) km:

Når eleven har rett til gratis skoleskyss ut fra avstand over 4 (2) km, er det Ruter As som er ansvarlig og dermed fatter vedtak. Spørsmålet om særlig farlig eller vanskelig skolevei er i slike tilfeller som regel knyttet til strekningen til/fra holdeplass, og problemstillingen reises ofte fra foresatte. I slike saker trenger Ruter As kommunens vurdering av om skoleveien er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for angjeldende elev, ettersom det er kommunen som har best

kjennskap til veinettet og har forutsetning for å vurdere elevens modenhet og forutsetning for å takle skolereisen. Vurdering av trafikksikkerhetsansvarlig i kommunen bør derfor vedlegges søknaden til Ruter As dersom søknaden sendes fra skolen/kommunen. I tillegg kan det være behov for trafikksikkerhetsfaglig uttalelse fra Statens vegvesen dersom veien er riks- eller fylkesvei. Ved søknader som kommer direkte fra foresatte vil Ruter As innhente opplysningene før saken kan behandles. I tillegg til kommunens vurdering av skoleveien, må elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klasstrinn framgå av søknaden. Dersom kommunen mener at skoleveien er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for den bestemte eleven, er det Ruter As som er ansvarlig for å sørge for forsvarlig skyss.

Spesielt om skyssbehov av trygghetsgrunner (kidnappingsfare e.l.)

I enkelte tilfeller har elever behov for skyss av trygghetsgrunner som ikke skyldes selve skoleveien, men andre årsaker. Dette er å betrakte som et skyssbehov på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei. Ansvar for skyss avgjøres av avstanden (jf. over).

For elever som har mer enn 4 (2) km mellom hjem og skole, er Ruter As ansvarlig for skyss og for at skyssen er forsvarlig. Dersom eleven ikke kan benytte kollektivtransport på grunn av trygghetsgrunner, er det ikke fysiske forhold ved skoleveien som gjør den særlig farlig eller vanskelig. I slike tilfeller kommer opplæringsloven § 7-4 om rett til reisefølge inn. Opplæringsloven § 13-4 slår fast at det er kommunen som er ansvarlig for å oppfylle retten til reisefølge for grunnskoleelever. Dersom kommunen i stedet for å tilby reisefølge ønsker å tilby eleven taxitransport, vil kommunen ha ansvaret for ekstrautgiftene knyttet til taxi. Dette skyldes at taxi i slike tilfeller er en erstatning for reisefølge.

7. DELT BOSTED

REGLER

Hovedkriteriet for å få gratis skoleskyss til begge foreldre når foreldrene ikke bor sammen, er at det foreligger avtale om "delt bosted", og at avstandskravet mellom skolen og det hjemmet det søkes skyss fra er oppfylt eller eleven har et medisinsk behov for skyss. (Skyss fra folkeregistrert adresse følger vanlige regler, og krever ingen dokumentasjon av bostedsopplegg).

I utgangspunktet skal det være avtalt en 50/50 % fordeling mellom bostedene for å få innvilget gratis skoleskyss. De siste årene er imidlertid en mer skjev fordeling akseptert. Oppholdet i hvert bosted må imidlertid følge et fast, avtalt opplegg og ikke bære preg av besøk. Tilfeldige besøk hos den ene av foreldrene gir ikke rett til skyss. Heller ikke det som etter barneloven er å betrakte som "vanlig samvær" (en overnatting per uke og annenhver helg) gir rett til gratis skoleskyss, siden dette i følge Utdanningsdirektoratet er å anse som besøksreise. Utdanningsdirektoratet avklarer i Udir-3-2009 "Særlige problemstillinger i samband med retten til skyss" at elevene må bo tilnærmet like mye på hvert bosted for å ha rett til skyss fra begge hjem.

Merk at det for skoleskyss er bostedsfordeling på skoledagene som er avgjørende. Dvs. eleven må bo tilnærmet like mange skoledager hos hver av foreldrene ved hvert opphold.

For å ha rett til skyss fra et eller begge bosteder ved delt bosted, må også kravene i opplæringsloven §§ 7-1 eller 7-3 være oppfylt.

Merk:

Reise- og ventetiden jf. Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss gjelder kun fra folkeregistrert adresse ved delt bosted.

Foreldrene har et selvstendig ansvar knyttet til barnas skolehverdag, jf. barnelova § 30. Dette innebærer at retten til skoleskyss kan være innfridd selv om foreldrene mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert for barna. Det vil være opp til foreldrene å gjøre de tilpasninger de mener er nødvendige.

RUTINER FOR NYE SAKER

- Dokumentasjon av bostedsopplegg:

For at dokumentasjonen av bostedsopplegg skal være tilfredsstillende, må begge foresatte ha underskrevet på at eleven har delt bosted (x %) og på hvordan det faste opplegget for bosted er (annenhver uke eller lignende). For alle andre prosentvise fordelinger enn 50/50 må det dokumenteres hvordan bostedsopplegget er organisert på skoledager. Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om avtalen gir rett til gratis skoleskyss.

- Vurdering av skyssrettighet og skyssstilbud:

Dersom forutsetningene med hensyn til avtale om delt bosted er til stede, må skolen vurdere om avstanden etter korteste farbare vei fra den andre bostedsadressen (ikke folkeregistrert adresse) gir rett til gratis skyss etter opplæringsloven § 7-1. Skolen skal også vurdere om eleven kan reise med kollektivtransport mellom skolen og dette bostedet.

- Eleven kan reise med kollektivtransport:

Søknad sendes i så fall til Ruter AS. Søknad om skolebillett i forbindelse med delt bosted skal altså ikke sendes direkte til Safir Data AS. Av Ruter AS' vedtaksbrev vil det framgå om eleven skal tilbys skyss med kollektivtransport og/eller spesialskyss. Skolen må deretter bestille transport, enten i form av bestilling av skolebillett fra Safir Data AS eller i form av bestilling av transport via Skoleweb. Bestillingen gjøres med henvisning til Ruter AS' vedtaksbrev.

- Behov for spesialskyss:

Dersom avstanden oppfyller lovens krav, men det ikke er mulig å reise kollektivt på hele eller deler av strekningen, kan skolen sende søknad om skyss via Skoleweb til Konsentra as. Det samme gjelder dersom legeerklæring dokumenterer at eleven har behov for spesialskyss.

Krav til søknaden:

Søknader om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted skal inneholde:

- Elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn
- Begge foresattes navn og bostedsadresser
- Dokumentasjon på at det foreligger avtale om delt bosted (jf. krav til dokumentasjon ovenfor)
- Hvordan bostedsopplegget er organisert på skoledager
- Legeerklæring dersom det er skyss etter opplæringsloven § 7-3 det søkes om (se rutiner for denne type saker i kapittel 5, side 10)

Enkelte elever som har folkeregistrert bosted hos én av de foresatte, går likevel på nærscole som om de var folkeregistrert hos den andre. I slike tilfeller gjelder reglene om skolegang ved ikke nærscole (se kap.8).

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Vedtak om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted gjelder vanligvis så lenge forutsetningene for vedtaket er til stede, dvs. så lenge det ikke gjøres endringer i avtalen om delt bosted, og så lenge skoletilhørighet og bostedsadresser er de samme. Det vil i slike tilfeller ikke være nødvendig å søke på nytt ved nytt skoleår.

Dersom det er gjort endringer i avtalen om delt bosted, elevens/foresattes adresser eller skoletilhørighet, må det sendes ny søknad om skyss og det må fattes nytt vedtak i saken. Det samme gjelder dersom legeerklæring ikke lenger dokumenterer elevens behov for skyss.

- Elever med skolebillett:

For elever med skolebillett må skole/kommunen sørge for at eleven framgår av listen over elever som skal ha skolebillett som sendes til Safir Data AS før nytt skoleår. Det må også sjekkes at det er avmerket for D i kolonnen for Type.

- Elever med spesialskyss:

For elever som tidligere har hatt spesialskyss på medisinsk grunnlag, manglende kollektivtilbud eller for lang gangavstand til holdeplass/oppsamlingsplass i forbindelse med delt bosted, må skolen/kommunen vurdere om dette forholdet fortsatt gir eleven behov for spesialskyss. Både endringer i kollektivtilbudet, i skoletider og i hva som regnes som akseptabel skolevei (endres med elevens alder) kan gjøre at eleven nå kan benytte kollektivtransport. Dersom det fortsatt er behov for spesialskyss, legges bestilling inn i Skoleweb på vanlig måte. Kan eleven kan benytte kollektivtransport, eller skolen/kommunen er i tvil om skysstilbudet, sendes saken til Ruter AS for behandling og nytt vedtak.

8. SKOLEGANG VED ANNEN SKOLE ENN NÆRSKOLEN

REGLER

Elever har rett til å gå på nærskolen, jf. opplæringsloven § 8-1, dette gjelder også elever med behov for spesialundervisning. Med nærskolen menes den skolen som ligger nærmest eller den skolen i nærmiljøet som eleven sokner til (inntaksområde). I Udir-3-2010 "Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen" utdypes elevenes rettighet til skoleplass ved nærskolen.

Kommunen skal alltid fatte enkeltvedtak etter forvaltningslovens regler om skoleplass. Dette gjelder både når en elev tas inn på ny skole, enten dette er nærskolen eller annen skole, og dersom eleven skal fortsette på samme skole etter flytting fra skolekretsen.

Det er folkeregistrert adresse som avgjør hvilken skole som er nærskolen. Dette gjelder også for elever med delt bosted. Søknader om skyss for elever som har folkeregistrert adresse hos den ene foresatte, men går på skole som om han/hun bor hos den andre, skal følge regler og rutiner for skolegang ved annen skole enn nærskolen i dette kapitlet.

Retten til gratis skoleskyss etter opplæringsloven § 7-1 gjelder i utgangspunktet den skolen eleven går på, uavhengig av om dette er elevens nærskole. I forbindelse med inntak på annen skole enn nærskolen har imidlertid kommunen mulighet til å stille vilkår om at foresatte må dekke skyss selv. Eventuelt vilkår må vedtas i forbindelse med innvilgelse av skoleplassen. Kommunens mulighet til å stille slikt vilkår er begrenset, og avhenger av årsaken til skolebyttet. Dersom skolebyttet skyldes psykososiale forhold (mobbing e.l.) kan kommunen ikke stille slikt vilkår. Dersom skolebyttet er av mer frivillig karakter, som f.eks. for å opprettholde kontakt med venner, er det mulig å stille vilkår om at foresatte selv må dekke merkostnadene med skyssen for bundet med å gå på en annen skole enn nærskolen.

I følge § 13-4 i opplæringsloven er fylket (i Akershus delegert til Ruter As) ansvarlig for skoleskyss for elever som har rett til skyss ut fra avstand. Fylkets ansvar er imidlertid knyttet til retten elever har til å gå på skole i nærmiljøet. Dette klargjøres i Udir-3-2009 "Særlege problemstillingar i samband med retten til skyss" der det framgår at direktoratet mener det er urimelig at fylkeskommunen skal dekke merkostnadene som følger av at kommunen avgjør at elever kan gå på en annen skole enn den som ligger nærmest eller som elevene sokner til. Det vil si at i tilfeller der kommunen ikke har stilt (eller ikke kan stille) vilkår om at foresatte selv må dekke utgifter til skyss, er i hovedsak kommunen selv ansvarlig for merutgiftene knyttet til skoleskyss ved skolegang ved annen skole enn nærskolen. Dette gjelder også i kommuner som opererer med fritt eller fleksibelt skolevalg.

Spesialskoler, innføringsklasser og lignende spesialundervisning som tilbys elever fra flere skolekretser på ett sted, er ikke å betrakte som elevens nærskole (med mindre dette tilbudet er ved den skolen eleven ellers har som nærskole ut fra skolekrets eller avstand fra hjemmet), jf. Udir-3-2010 "Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen". Skyss i slike saker er dermed å betrakte som skyss til annen skole enn nærskolen på lik linje med andre saker som gjelder skolegang ved annen skole enn nærskolen.

Merk:

Reise- og ventetidsbestemmelsene i Akershus fylkeskommunes retningslinjer gjelder ikke for elever som går på en annen skole enn nærskolen.

RUTINER

- Hvis stilt vilkår om at foresatte selv må dekke skyssutgifter:

Dersom kommunen har stilt vilkår om at foresatte selv må dekke merkostnadene til skyss og foresatte heller ikke har søkt om skyss, er det ikke nødvendig å sende saken til Ruter As for behandling med mindre foresatte likevel ønsker å søke om gratis skoleskyss.

- Hvis det **ikke** er stilt vilkår og eleven har rett til skyss ut fra avstand/medisinsk behov:

Dersom det ikke er stilt vilkår, og eleven kan benytte kollektivtransport, kan søknad om skolebillett sendes til Safir Data AS på skjema for ny elev.

Søknad om spesialskyss for funksjonshemmede elever til spesialskole (også dersom dette ikke er elevens nærskole) kan sendes via Skoleweb til Konsentra as.

Der kommunen har påtatt seg ansvaret for ekstrakostnader knyttet til skoleskyss og denne skyssen kun gjelder skolebillett, bestilles dette på vanlig måte hos Safir data.

Dersom skolen/kommunen er i tvil om skysstilbudet sendes søknad til Ruter. Søknaden må inneholde opplysninger om elevens navn, folkeregistrerte adresse, skoletilhørighet og klassetrinn. Det må videre fremgå at søknaden gjelder skyss til annen skole enn nærskolen. Kommunens vedtak om skoleplass ved annen skole enn nærskolen bør fortrinnsvis følge som vedlegg til søknaden som dokumentasjon på hvorvidt det er stilt vilkår om at foresatte selv må dekke utgifter til skyss eller ikke. Dersom denne dokumentasjonen ikke vedlegges, forutsetter Ruter As at det ikke er stilt vilkår og at kommunen har påtatt seg ansvaret for evt. merkostnader knyttet til skyssen. Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hva slags skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

9. MIDLERTIDIG BOSTED

REGLER

Retten til skyss etter opplæringslovens regler gjelder i utgangspunktet for reisen mellom folkeregistrert adresse og nærskolen. I enkelte tilfeller kan det være behov for at eleven i en periode må bo utenfor hjemmet.

Noen elever bor utenfor hjemmet fordi de blir tatt hånd om av barnevernet. Dersom plasseringen innebærer bosted i **fosterhjem**, har eleven rett til gratis skoleskyss mellom fosterhjemmet og skolen dersom opplæringsloven §§ 7-1 eller 7-3 er oppfylt. I så fall er det den fylkeskommunen der eleven bodde da plasseringen i fosterhjemmet ble vedtatt som er ansvarlig for skyssen dersom avstanden mellom fosterhjemmet og skolen er over 4 (2) km. Har eleven rett til skyss etter reglene om særlig farlig eller vanskelig skolevei, er det kommunen der folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyss, herunder å fatte vedtak om skyss.

Enkelte elever som tas hånd om av barnevernet kan i perioder ha behov for **midlertidig bosted** mens de venter på et mer permanent bosted. Eleven har i så fall krav på å få fortsette ved den skolen de har skoleplass på fram til en permanent løsning foreligger. Så lenge det er snakk om midlertidig bosted er det barnevernet som er ansvarlig for skyss, jf. Udir-3-2009 "Særlege problemstillingar i samband med retten til skyss".

Andre tilfeller som gjør at elever må bo utenfor hjemmet kan f.eks. være forhold som gjør at eleven i en periode må bo på krisesenter sammen med en av foresatte. Det kan også være slik at aleneforeldre blir syke og ikke kan ha den daglige omsorgen for eleven slik at eleven i en periode må bo hos andre. I slike tilfeller har eleven rett til opplæring ved den skolen eleven er tatt inn på selv om det midlertidige bostedet ligger i et annet fylke. Eleven har rett til skyss til den vanlige skolen dersom lovens vilkår for å ha rett til skyss er tilfredsstilt (med mindre det midlertidige bostedet ligger slik til at det ikke er mulig å få til en akseptabel skolereise). Det er fylket/kommunen der folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyssen.

I saker som gjelder midlertidig bosted, skal det tas hensyn til at eleven er i en vanskelig situasjon. Både skolen og Ruter As skal vise fleksibilitet og ta raske avgjørelser.

Merk:

Bosted utenfor hjemmet som skyldes andre, mer "frivillige" forhold, som f.eks. oppussing/utleie av hjemmet, gir ikke rett til gratis skoleskyss. Utgifter til skoleskyss grunnet midlertidig bosted utenfor hjemmet forårsaket av brann, vannskade ol. dekkes ikke av opplæringslovens regler, slike utgifter dekkes normalt av innboforsikringen

RUTINER

Søknader om gratis skoleskyss ved midlertidig bosted skal alltid sendes til Ruter As, og ikke direkte til Safir Data AS eller Konsentra as. Saken skal prioriteres og gis rask avklaring.

Av søknader om gratis skoleskyss til midlertidig adresse skal følgende dokumenteres gjennom søknaden:

- Elevens navn
- Midlertidig bostedsadresse
- Hvor lenge dette skal være elevens adresse (hvis dette er kjent)
- Elevens folkeregistrerte adresse
- Skoletilhørighet og klassetrinn
- Hvorfor eleven ikke kan bo i hjemmet. Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om årsaken til bosted utenfor folkeregistrert adresse gir rett til gratis skoleskyss, og hvem som er ansvarlig for skyssen. Årsaken skal dokumenteres gjennom kopi av vedtak fra barnevernet eller gjennom uttalelse fra institusjon, PP-tjeneste, eller annen sakkyndig instans.

Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

10. SKYSSRETT FOR VOKSNE ELEVER I GRUNNSKOLEN

REGLER

Opplæringsloven § 4A-7 gir voksne som ikke har fullført grunnskolen eller trenger mer grunnskoleopplæring og som bor mer enn 4 km fra skolen, etter korteste farbare vei, rett til gratis skoleskyss etter reglene i opplæringslovens § 7-1 når de mottar grunnskoleopplæring opplæringslovens kapittel 4A. Funksjonshemmede elever har rett til skyss uavhengig av avstand. Retten til reisefølge og tilsyn etter opplæringsloven § 7-4 gjelder tilsvarende.

Kommunen kan innlosjere elevene når daglig skyss ikke er forsvarlig.

Uttrykket «treng grunnskoleopplæring» i lovteksten innebærer at det må vurderes om den enkelte søkeren trenger grunnskoleopplæringen. Søkerens egen vurdering skal vektlegges, men ikke uten videre være avgjørende. Ved avgjørelse av skoleskyss skal kopi av vedtaket eller bekreftelse på grunnlaget for vedtaket om retten til opplæring på grunnskolenivå vedlegges.

Bestemmelsene gjelder ikke for elever som har rett til videregående opplæring etter § 3-1

Merk:

Voksne som ikke har fått avgjort oppholdsstatus, som bla. asylsøkere, har ingen rett til grunnskoleopplæring (ot.prp. nr. 44) og derav ikke en skyssrett.

11. MIDLERTIDIG REISEBEVIS

Skolen har mulighet til å utstede midlertidig reisebevis dersom:

- Eleven har glemt kortet hjemme.
Dersom en elev har glemt sitt reisekort hjemme skal eleven få sitte på med bussen til skolen. Eleven må oppsøke skolens kontor for å få utstedt midlertidig reisebevis for å få rett til bli med bussen på hjemreisen uten å løse billett.
- Det er feil på reisekortet
Eleven ber sjåføren om utskrift av kortet. Utskrift og kort leveres på skolen slik at de får ordnet dette med Safir Data. Midlertidig reisebevis utstedes til feilen er rettet/nytt kort er mottatt.
- Eleven har mistet reisekortet
Midlertidig reisebevis utstedes til eleven har mottatt nytt reisekort.

Merk

Det er **ikke** anledning til å utstede midlertidig reisebevis i påvente av vedtak på skyssøknad.

For elever som selv har kjøpt reisekort eller der skolen har kjøpt reisekort skal det **ikke** utstedes midlertidig reisebevis.

12. BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL (EGENTRANSPORT)

REGLER

Av Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss for grunnskolen punkt 4.3.4 framgår at det kan inngås avtale om bruk av eget transportmiddel. Avtale skal være inngått før ordningen trer i kraft. Refusjon utbetales to ganger i året, etter hvert semester (juli og januar). Kravet til forhåndsavtale innebærer at det ikke utbetales refusjon for kjøring som er foretatt før søknaden er godkjent av Ruter As.

Bruk av eget transportmiddel er å betrakte som et mulig alternativ til drosjetransport i tilfeller der kollektivtransport ikke kan benyttes på hele/deler av reisen til og/eller fra skolen. Det inngås ikke avtale om bruk av eget transportmiddel som alternativ til kollektivtransport. Tilfeller der Ruter As vil vurdere å inngå avtale er:

- Når det ikke er et tilgjengelig kollektivtilbud som tilfredsstillter fylkeskommunens retningslinjer med hensyn til reise-/ventetid.
- Når gangavstanden mellom hjem og holdeplass for skyssberettigede elever overstiger fylkeskommunens grenser (1 km for 1. klasse og 2 km for 2. – 10. klasse) og Ruter ikke kan stille med spesialtransport.
- Når det foreligger et medisinsk behov for spesielt kjøretøy på grunn av funksjonshemming e.l., reisefølge, variable hentetider etter elevens dagsform, eller evt. andre medisinsk begrunnede behov for å benytte eget transportmiddel.

RUTINER

Foresatte som ut fra ovenstående regler har behov for å bruke eget transportmiddel på hele eller deler av skoleveien, kan sende begrunnet søknad til Ruter As. Søknader skal sendes via skolen/kommunen for attesting av skoletilhørighet. Ved medisinsk begrunnelse skal legeerklæring vedlegges søknaden.

Ruter As vil ved behandlingen av søknaden vurdere om det skal inngås avtale, om avtalen skal gjelde hele eller deler av skoleveien, og om den skal gjelde både til og fra skolen. Dette vil framgå av vedtaket. Avtaler som er begrunnet i manglende kollektivtilbud og for lang gangavstand til holdeplass inngås normalt for ett år av gangen siden kollektivtilbudet kan endres fra år til år og fordi fylkeskommunens retningslinjer for hva som er en akseptabel skolereise endres med elevens alder.

Ruter As rapporterer godkjente refusjoner til Safir Data AS, som sørger for å avkreve egenandeler fra kommunene der elevene er bosatt.

Refusjonsbeløpet beregnes som: antall km som kjøres per dag * antall dager det er kjørt * km-sats

Antall dager det er kjørt skal attesteres av skolen (antall dager eleven har vært til stede, evt. antall fraværsdager per semester). Som km-sats benyttes NAV`s sats for kjøring i forbindelse med undersøkelse og behandling. Det gis ikke passasjertillegg.

Ved kjøring av flere barn regnes kun én tur til og fra skolen per dag selv om barna slutter til ulike tider. Godtgjøring for flere hentinger/leveringer per dag forutsetter dokumentasjon fra skolen på at elevene er hentet/levert til ulike tider for hver dag dette har skjedd.

Refusjon utbetales ikke automatisk, slik at det er nødvendig å sende inn refusjonskrav to ganger i året (etter hvert semester). Refusjonskravet skal vise til godkjenningsvedtaket og skal inneholde antall km hver vei og per dag, antall dager det er kjørt (dokumentert) og kontonummer for overføring av refusjonsbeløpet. Et refusjonsvedtak vil ikke ha tilbakevirkende kraft og utbetales derav kun fra og med søkertidspunktet.

Merk:

Ruter As er pålagt å innrapportere utbetalte refusjoner i forbindelse med egentransport til skattemyndighetene. Den som skal motta refusjon må derfor sende opplysninger om personnummer.

13. ØKONOMISK ANSVAR FOR SKYSS

Kommunen er økonomisk ansvarlig for:

- Skyss av grunnskoleelever og voksne som har rett til skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei
- Eventuell skyss i forbindelse med SFO av funksjonsfriske elever, dersom kommunen innvilger skyss til dette
- Reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelever og voksne
- Merutgifter til skyss for elever som går på annen skole enn nærskolen, med mindre det er stilt vilkår om at foresatte selv må dekke disse merkostnadene eller Ruter As har påtatt seg utgiftene
- Betaling av refusjon etter persontakst (kupongkorttakst) for grunnskoleelever og voksne som skysses av fylket

Barnevernet i kommunen er ansvarlig for eventuell skyss for elever som i perioder har et midlertidig bosted mens de venter på et mer permanent bosted.

For øvrige kostnader til skoleskyss er Akershus fylkeskommune (Ruter As) økonomisk ansvarlig.

14. ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS

Opplæringsloven § 13-4 andre ledd fastsetter at fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen.

Av Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss for grunnskolen framgår at det skal legges opp til felles skyssordning for grunnskole og videregående skole. Ferie, fridager, planleggingsdager og skoletider (start- og sluttidspunkt) skal samordnes i henhold til Statens utdanningsdirektør sitt oppsett for ferie, fridager og skoletid. Videre framgår at skyssbehov for dager eller tider som ikke er kjøredager eller kjøretider etter oppsettet, må avklares og godkjennes på forhånd av Akershus fylkeskommune ved Ruter As.

Kommunen må ved organisering av skoledagen på den enkelte skole ta hensyn til at kommunen og fylkeskommunen sammen skal være ansvarlige for en rasjonell og trygg skyssordning. Avgjørelser som tas om skyss må drøftes og gjøres i samråd med kommunen og fylkeskommunen. Det er likevel kommunen som har det endelige ansvaret for å organisere opplæringen i grunnskolen, blant annet når skoledagen skal starte og slutte, jf. opplæringsloven § 13-1 og forskrift til opplæringsloven § 1-6.

Det er også kommunen som kan fastsette forskrifter om skolerute etter opplæringsloven § 2-2 fjerde ledd, så fremt hensynet til en rasjonell og sikker skyssordning er tatt med i vurderingen og saken er drøftet med fylkeskommunen/Ruter As. Når den kommunale skoleruta er fastsatt på riktig måte, blir det et kommunalt og fylkeskommunalt ansvar å gjennomføre og finansiere skyssen i samsvar med gjeldende regler i forskrift om skolerute og opplæringsloven. Den fylkeskommunale delen av ansvaret for organisering og finansiering gjelder i så fall på vanlig måte, uavhengig av om det er samsvar mellom skolerutene til kommunen og fylkeskommunen.

Dersom fylkeskommunen og kommunen ikke blir enige om hvordan skyssen skal organiseres og finansieres, kan Fylkesmannen etter delegert myndighet gi pålegg i saken, jf. opplæringsloven § 13-4 andre ledd.

Kravet til samordning av skyssen tilsier også at Ruter As bør være uttalepart i saker som gjelder endret skolestruktur (nedleggelse av skoler, endring av inntaksområder, og lignende).

15. KONTAKTINFORMASJON

I Akershus er fylkeskommunens ansvar og vedtaksmyndighet knyttet til skoleskyss delegert til Ruter As.

Ruter As benytter Safir Data AS til å utstede skolebilletter, mens Konsentra as står for spesialskyss (drosje/minibuss).

Kontaktinformasjon til Ruter As:

Postadresse: Ruter As
Postboks 1030 Sentrum
0104 Oslo

Telefon: 400 06 700

E-post: post@ruter.no

Kontaktinformasjon til Safir Data AS:

Postadresse: Safir Data AS
Postboks 40
2714 Jaren

Telefon: 61 33 26 50

Telefaks: 61 33 26 52

E-post: safir@safir.no

Kontaktinformasjon til Konsentra as:

Postadresse: Konsentra as
Jernbanetorget 2
0154 Oslo

Telefon: 03133

Telefaks: 23 24 28 09

E-post: akershus@skoleskyss.no